

33 anys d'un celler cooperatiu

CÁRDABA CARRASCAL, Marciano;
MUSQUERA FELIP, Sílvia.

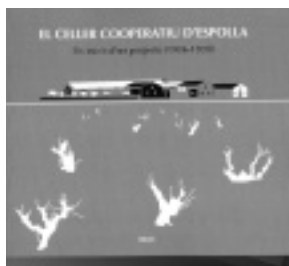
El celler cooperatiu d'Espolla. Els inicis d'un projecte (1906-1939).

Brau Edicions.
Figueres, 2007.
148 pàgines.

Al llarg del segon semestre del 2006 s'han anat desenvolupant a Espolla diferents actes commemoratius del 75è aniversari de l'entrada en funcionament del seu celler cooperatiu, que va ser estrenat la tardor del 1931.

Dins els actes de l'onzena edició de la Fira de l'Oli i l'Olivera, que se celebra el tercer cap de setmana de gener, l'Associació Cultural la Fraternal Espollenca va aprofitar el dissabte per presentar davant un nombrós auditori el llibre que avui comentem i que ells han impulsat, un estudi sobre l'origen i l'organització del Sindicat Agrícola i el Celler Cooperatiu d'Espolla fins acabada la Guerra Civil.

El llibre s'estructura en dues parts ben diferenciades. A la primera, Marciano Cárdbaba, com a professional de la investigació, estudia i consulta diferents fonts documentals que van més enllà del mateix fons del Sindicat i el Celler Cooperatiu, al marge de nombroses referències bibliogràfiques, que li permeten bastir un text molt ben elaborat, tant en el seu contingut com pel seu caràcter entenedor per al lector,

mèrit que cal valorar doblement, atès el complex moment polític de les primeres dècades del celler. Seguint un fil conductor cronològic, Cárdbaba repassa l'estructura social del municipi durant el primer terç del segle XX, els primers socis del celler, la construcció del trull, els conflictes durant l'etapa republicana i els anys de guerra i revolució, per acabar amb el capteniment dels propietaris.

La segona part és obra de Sílvia Musquera i consisteix en l'estudi de l'edifici de la cooperativa, projectat per l'arquitecte figuerenc Pelai Martínez en un solar cedit pel marquès de Camps, i algunes ampliacions posteriors. És un treball clarament estructurat i de fàcil comprensió per als profans de l'arquitectura, però, encara que l'aportació és vàlida, presenta una mancança destacable, com és la falta de citacions arxivístiques que recullin la procedència exacta de cada un dels plànols, ja que tot el material dibuixat per Pelai Martínez es pot consultar en diferents arxius i centres de documentació, en fons documentals diversos i a vegades molt voluminosos, de manera que el número d'unitat

d'instal·lació és una dada imprescindible i d'obligada aportació.

Tot el llibre està amenitzat amb nombroses imatges en blanc i negre, però també hi trobem a faltar la procedència detallada de cada una, i sobretot, la seva datació, si més no aproximada, així com almenys un intent d'identificació de les persones que hi apareixen. Sens dubte és una oportunitat perduda que de ben segur hauria estat un valor afegit per al llibre, en tractar-se d'un estudi d'àmbit local.

Tanca el llibre la transcripció íntegra de la crònica de la inauguració del celler, el diumenge 8 de novembre del 1931, publicada a l'*Empordà Federal*.

El disseny de la portada, obra de Pep Canaleta, resulta molt atractiu i curiós, tant pels colors emprats com pel format apaïsat, al qual no estem acostumats.

Erika Serna i Coba

La repoblació d'una vall

FUENTE, Pablo de la.

La fundació de Sant Miquel de Colera. Història de la Carolina empordanesa.

Ajuntament de Colera.
Colera, 2006. 95 pàgines.

Què en pensàriem, actualment, si un promotor urbanístic construís una nova població en una cala verge, a

poc més d'un centenar de metres del mar, si hi instal·lés un seguit de famílies d'immigrants a les quals imposés l'obligació de treballar les terres dels voltants i si, a més, tingués la barra de sol·licitar la Creu de Sant Jordi per la seva heroica actuació? Probablement ens escandalitzaríem, però a la Catalunya del segle XVIII el món era molt diferent. D'aquí que un pagès benestant, Isidre Ferran, obtingués un títol nobiliari per la seva actuació en la repoblació de la vall de Colera. Aquest és el procés que l'historiador Pablo de la Fuente investiga en el seu darrer treball. L'obra està dividida en quatre apartats, clarament delimitats, que passem a descriure a continuació de forma abreujada.

El primer capítol, titulat «Una paradoxal i pròspera Catalunya», aporta en si poques novetats, ja que bàsicament es limita a situar la fundació de Colera en el seu marc històric. En concret, l'autor té una visió positiva del govern de la dinastia borbònica, la qual considera el motor del creixement econòmic i demogràfic que Catalunya experimentà al llarg del segle XVIII, atès que amb la seva entronització s'eliminaren unes institucions caduques que frenaven el creixement econòmic i s'assegurà una pau interior i exterior bàsica per al desenvolupament del comerç i la indústria. En aquest context, Colera seria un molt bon exemple d'aquesta actuació.